

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Andra kammaren.

Nr 13.

Måndagen den 2 februari.

Kl. 3,30 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr vice talmannen.

§ 1.

Upplästes för justering de vid kammarens sammanträden den 26 och den 27 nästlidna januari hållna protokollen.

*Justering av
protokoll.*

Därefter yttrade:

Herr Lindhagen. Herr talman! Jag ber att få säga några ord med anledning av avfattningen utav kammarens protokoll från sista plenum för väckande av motioner till de ständiga utskotten.

Nu har sedan ett par år blivit praxis, att icke kammarens protokoll avfattas så, som saken ägt rum inför kammaren. Sålunda har man icke på de sista två åren tagit upp motionerna i den ordning, de väckts, utan, sedan de väckts i viss ordningsföljd, har man, säkert efter ledning av något ekonomiutskott, blandat dem huller om buller, så att de motioner, som skola till ett visst utskott sammanförts i en följd, varigenom man ansett sig göra någon besparing.

I följd visade jag, att detta icke leder till någon besparing utan snarare tvärtom. Med den saken må det emellertid vara hur som helst, så är det dock icke riktigt att avfatta protokollet på det sättet, att det icke återgiver, vad som verkligen förekommit. Jag minns, att den förre talmannen för mig uttalade sina betänkligheter emot detta utan hans tillskyndan på sista tiden tillkomna tillvägagångssätt. Den nuvarande talmannen, som jag också talat med om saken, säger, att han skall undersöka förhållandet.

Jag ber att få giva ett exempel på, till vilka orimligheter detta leder. För att vinna någon systematik i ärendenas beredning och handläggning försöka åtskilliga motionärer göra vad de kunna genom att sammanföra motioner, som höra ihop och i en efterföljande motion hänvisa till en föregående. Jag har tillåt mig vid denna riksdag väcka tre motioner rörande natur-

Justering av
protokoll.
(Forts.)

rikedomar, en mycket vidlyftig om vattenfallen en om gruvmalmer och en jämförelsevis ganska kort motion om torvmossar. Dessa motioner väcktes i den av mig nu nämnda ordningen. Efter grundlagens föreskrifter skulle den första motionen tyvärr gå till jordbruksutskottet och de två andra till lagutskottet. Därigenom blev sammanhanget mellan frågorna brutet, men det kan ju avhjälpas genom behandling av sammansatt utskott.

Sedan ha de emellertid ordnats på det trevliga sättet, att ordningen alldeles kastats om i protokollet. Den stora motionen har flyttats ganska långt ned och fått ett ofantligt högt nummer samt skiljes från motionen om gruvlagstiftning genom ett större antal motioner. Av de två motioner, som remitterats till lagutskottet, står den lilla motionen om torvmossar först, sedan komma andra motioner och därefter motionen om gruvlagstiftning. En sådan i ordningens intresse vidtagen ordning leder emellertid till den mest förfärliga ordning, man kan tänka sig. Nu kommer också därtill att jag i en följande motion hänvisat till en föregående och skrivit, att i den föregående motionen sagts det och det. Den »föregående» motionen är emellertid nu en, som står långt efteråt, men någon förklaring på, hur detta förhållande uppkommit, får man ej.

Jag skall emellertid, herr talman, i ärendets nuvarande skick icke yrka på någon ändring i protokollet, men jag hoppas, att vi någon gång återkomma till en bättre ordning.

Herr Zetterstrand: Den åtgärd, som vidtagits med avseende på motionernas numrering, är ytterst praktisk i det man utgått från den synpunkten, att så vitt möjligt låta de motioner, som väckas samma dag och som höra till samma utskott, komma i en nummerföljd. Därigenom slipper man att bryta sönder sammanhanget så mycket, och varje utskott kan i regel få sina motioner löpande i en viss serie, vilket är en mycket stor fördel för utskottet.

Jag vill därmed icke bestrida, att det, som herr Lindhagen säger, kan förefalla oegentligt, att man vid behandlingen av en motion får hänvisning till motiveringen i en motion, som har ett senare nummer. Att emellertid några olägenheter kunna följa därav, förstår jag icke, ty man kan lika väl taga reda på motiveringen, om man hänvisar till en motion med ett tidigare eller ett senare nummer. För den allmänna handläggningen av ärendena är det dock av synnerlig betydelse, att man får motioner, som höra till samma utskott, i något så när löpande följd.

Vidare anfördes ej. Protokollen godkändes.

§ 2.

Herr statsrådet friherre *Adelswärd* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 35, med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 8 och 17 i förordningen den 5 juni 1909 angående grunderna för statshypoteksföreningars bildande och verksamhet;

nr 36, angående återlämnandet till vederbörande av fyra aktier i numera upplösta aktiebolaget Svappavaara malmfält;

nr 37, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter hemmansägaren Andreas Moberg från Plombo Östergård i Stengårdshult socken;

nr 38, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter arbetaren Nils Larsson från Ljusne;

nr 40, angående överlåtelse till lantförsvaret av viss del av det till förra majorsbostället Gudhem nr 1—9 med Holmäng nr 1 Hulegård i Skaraborgs län hörande utskiftet Helle;

nr 41, med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 3, 12, 19, 47, 48, 49, 52 och 56 punkterna i lagen om val till riksdagen; och

nr 47, med förslag till lag om kommission, handelsagentur och handelsresande m. m.

Dessa propositioner blevo på begäran bordlagda.

§ 3.

Föredrogos var för sig och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner:

nr 28, angående lag om hingstbesiktningstvång;

nr 29, angående upplåtande av lägenheter från militiebostället Bölnorp nr 1 med Bölnorp nr 2 i Östergötlands län,

nr 30, angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Stora och Lilla Alviken nr 1 och 2 m. m. i Östergötlands län;

nr 31, angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Kloster nr 1 i Kalmar län;

nr 32, angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Lilla Bjurum nr 1 och 2 jämte Uppsala nr 2 i Skaraborgs län;

nr 33, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord; och

nr 34, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandel i gruvor.

§ 4.

Härefter föredrogos för remiss till utskott herr *Lindhagens* på kammarens bord liggande motion, nr 230, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående behovet av särskild uppmärksamhet åt luftens beskaffenhet i de arbetsrum, som inrymmas i för statens räkning uppförda byggnader m. m.; och begärdes ordet därvid av motionären Remiss av en motion.

Herr *Lindhagen*, som yttrade: Talmanskapet har fäst min uppmärksamhet på, att den har funnit, att den senare delen av min motion rätteligen borde hänvisas till bankoutskottet.

Remiss av en
motion.
(Forts.)

Det står om bankoutskottet, att det bl. a. skall undersöka och utreda riksgäldskontorets styrelse och tillstånd, och denna motion avser ju i sin senare del att få bättre luft i riksdagshuset. Nu kan det då icke precis efter ordalaget sägas vara riksgäldskontorets styrelse och tillstånd det här gäller, men efter en undersökning för lång tid tillbaka, som talmanskapet gjort, har man i alla fall ansett, att frågan enligt sakens natur bör hänvisas till bankoutskottet, och detta har också varit konstitutionell praxis.

Då jag har en ofantligt stor vördnad för »sakens natur» till skillnad från all formalism, som gärna vill förbise densamma, är det mig ett sant nöje att i detta fall efterkomma talmanskapets anvisning, och ber jag därför att få återtaga senare delen av min motion.

Denna hemställan bifölls; och beslöt kammaren att överlämna motionen i dess återstående del till kammarens andra tillfälliga utskott.

Vidare föredrogos de likaledes på bordet liggande motionerna nr 231, av herr *Lindhagen*, och nr 232, av herr *Engqvist*; och överlämnades därvid den förra till kammarens femte tillfälliga utskott samt den senare till kammarens fjärde tillfälliga utskott.

§ 5.

Avgåvos följande nya motioner, nämligen av:

herr *Lindman*, nr 233, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utvisande av utländska mormonagenter m. m.;

herr *Holmström*, nr 234, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående statsbidrag till kommuner, som i sin tjänst anställa examineerade sjuksköterskor;

herrar *Nilsson* i Tånga och *Thorsson*, nr 235, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avskaffande av det för lantbrevbäringens ordnande använda entreprenadsystemet;

herr *Ingvarson*, nr 236, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ökning av antalet ordinarie befattningar av lägre grad vid telegrafverket m. m.;

herr *Hildebrand*, nr 237, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående indragning av väg- och vattenbyggnadskåren;

herr *Molin* i Dombäcksmark, nr 238, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skogsvårdsintressets beaktande vid uppgörande av planer för avdikningsanslagens användande m. m.; samt

herr *Lindhagen*:

nr 239, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ett målmedvetet och planmässigt arbete för jordfrågans lösning;

nr 240, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående svenskt initiativ till förhandlingar för avslutande av skiljedomsfördrag med andra stater m. m.; och

nr 241, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående svenskt initiativ i fråga om åtgärder till avskaffande eller begränsning av spioneriet i fredstid.

Nämnda motioner bordlades på begäran.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes:

Lagutskottets utlåtande, nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning;

Lagutskottets memorial, nr 2, med anledning av remiss från Andra kammaren av en av herr C. Lindhagen väckt motion;

Riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli; samt

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts memorial, nr 1, med anhållan att få till kammaren återlämna de till utskottet remitterade motionerna nr 93 och 94.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *Olsson* i Åsen under 5 dagar fr. o. m. den 3 febr. och
 » *Hansson* likaledes » 5 » » » 3 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,56 e. m.

In fidem
Per Cronvall.